

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษามัธยมศึกษาตราง กระบี่*

DESIRABLE CHARACTERISTICS OF EXECUTIVE EDUCATIONAL
ADMINISTRATORS IN THE 21ST CENTURY AFFECTING THE EFFECTIVENESS
IN SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE TRANG KRABI

เกียรติศักดิ์ ป้องศรี¹ และ ทิพนาศ เศวตวรโชติ²

Kiadtisak Pongsri¹ And Tippamas Sawetvorachot²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสคราก

¹⁻²Mahamakut Buddhist University Srithammasakkarat Campus, Thailand

¹Corresponding Author's Email: Hunterhnegsm@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาและ 4) เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราง กระบี่ กลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 278 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นร้อยละ 99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกทุกด้านและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r=.751$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 4) การพยากรณ์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

* Received 28 April 2025; Revised 6 May 2025; Accepted 23 May 2025

กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($R^2=.749$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ : คุณลักษณะอันพึงประสงค์, ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

Abstract

This thesis has the following objectives: 1) To study the desirable characteristics of executive educational administrators in the 21st century 2) To study the effectiveness of educational institutions 3) To study the relationship between the desirable characteristics of educational administrators in the 21st century and the effectiveness of educational institutions 4) To study the predictive variables of desirable characteristics of educational administrators in the 21st century that affect the effectiveness of educational institutions under the secondary educational service office Trang Krabi. The sample consisted of 278 government officials and educational personnel stratified random sampling was used based on the size of the educational institutions, followed by simple random sampling using a lottery method. The research instrument was a questionnaire with a reliability of 99%. The statistical methods used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The research of the results found that: 1) The desirable characteristics of school administrators in the 21st century was found to be at a high level. 2) The effectiveness of educational institutions was also at a high level. 3) The analysis of the relationship between the desirable characteristics of school administrators in the 21st century and the effectiveness of educational institutions revealed a positive correlation in all aspects. The characteristics and institutional effectiveness were positively correlated in the same direction, with a high correlation coefficient ($r = .751$) which was statistically significant at the 0.01 level. 4) The prediction of the desirable characteristics of school administrators in the 21st century in relation to institutional effectiveness showed that these characteristics could collectively predict the effectiveness of educational institutions, with a high coefficient of determination ($R^2 = .749$) which was statistically significant at the .001 level.

Keywords: The desirable characteristics, The executive educational administrators in the 21st century, The effectiveness of educational institutions

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมภายในสถานศึกษา โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำในการควบคุม กำกับ และสั่งการให้การดำเนินงานเป็นไปตามพันธกิจและเป้าหมายที่กำหนด พร้อมทั้งถ่ายทอดนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในหมู่บุคลากรให้ไปในทิศทางเดียวกันการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพยังเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ นำไปสู่ความยั่งยืนและการสร้างสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 4. ความสามารถในการแก้ปัญหา 5. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สมรรถนะเหล่านี้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่มุ่งให้คนไทยได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตลอดชีวิต ดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะบุคลิกภาพที่ดี ความรู้ความสามารถในการบริหาร และภาวะความเป็นผู้นำ ทั้งนี้ การปฏิบัติตนของผู้บริหารยังส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีนัยสำคัญผู้บริหารควรวางแผนและดำเนินงานตามเป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และหลักประชาธิปไตย หากมีคุณลักษณะและทักษะที่เหมาะสม ย่อมได้รับความร่วมมือจากคณะครู บุคลากร ชุมชน และท้องถิ่น ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร สิ่งสำคัญคือการมีทักษะในการแก้ปัญหาและสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังพบว่าผู้บริหารบางรายขาดคุณลักษณะดังกล่าว เช่น การใช้อำนาจในทางมิชอบ หรือมุ่งประโยชน์ส่วนตน ซึ่งเป็นประเด็นที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ผ่านสื่ออย่างต่อเนื่อง ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้และทักษะด้านการบริหารในทุกมิติ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม จัดโครงการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารอย่างสม่ำเสมอ(วงศ์ะลี ยั่งยืน, 2564)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะความรู้ ความสามารถในการบริหาร ภาวะความเป็นผู้นำ และการวางแผนที่สอดคล้องกับเป้าหมาย และการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา ทั้งนี้ การปฏิบัติตนของผู้บริหารยังส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของผู้ใต้บังคับบัญชา หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่เหมาะสม จะส่งผลให้การ

ดำเนินงานของสถานศึกษาประสบความสำเร็จผลการวิจัยในครั้งนี้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารให้มีคุณภาพ เป็นมืออาชีพ และบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ มีความสำคัญต่อการบริหารกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษาในฐานะผู้นำและผู้บังคับบัญชาที่สามารถขับเคลื่อนพันธกิจให้บรรลุผลสำเร็จได้จริงหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่
4. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทิศทางบวก
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างน้อยหนึ่งด้าน ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 990 คน (สพม.ตรัง กระบี่ ณ วันที่ 12 มิถุนายน 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา (สพม.ตรัง กระบี่) ปีการศึกษา 2567 จำนวน 278 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan.1970, p.607-610) ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1.1. ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิโดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม

1.2. สุ่มกลุ่มตัวอย่างครูโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลากชื่อครูของแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1. มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา 4 ปีขึ้นไป พิจารณาความสมบูรณ์ถูกต้องตามหลักวิชา และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) แล้วนำผลการพิจารณามาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับประเด็นหลักของเนื้อหา (Index of item objective congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อดังนี้

+1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามนิยามศัพท์ที่ระบุไว้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามนิยามศัพท์ที่ระบุไว้

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามนิยามศัพท์ที่ระบุไว้

3.2. คัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ส่วนข้อคำถามที่ขาดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา อาจจะถูกตัดทิ้งไปหรือต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีความสอดคล้องผลปรากฏว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา คำถามทั้งหมด 68 ข้อ ผ่านเกณฑ์ 68 ข้อ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า (IOC) เท่ากับ 0.66-1.00 ขึ้นไป

3.3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่งเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน

3.5. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ที่ผ่านการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990) พิจารณาเกณฑ์ที่มีค่าความเชื่อมั่นที่ .70 ขึ้นไป ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.990

3.6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1. ขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาธรรมมาโชกราช ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 16 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4.2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยระบบออนไลน์ (Google form) ไปยังโรงเรียนจำนวน 16 โรงเรียน

4.3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบ ความถูกต้อง สมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัยได้รับกลับคืนทั้งหมด 278 ชุด ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทั้ง 278 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานโดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยใช้วิธีวิเคราะห์การหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย

ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	S. D.	แปลผล
1. ด้านความรู้ความสามารถ	4.44	0.45	มาก
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.43	0.48	มาก
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.45	0.51	มาก
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.46	0.49	มาก
รวม	4.45	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.48) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.49) รองลงมา คือ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.45$, S.D.=0.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.43$, S.D.=0.48)

ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S. D.	แปลผล
1. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	4.39	0.46	มาก
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.39	0.47	มาก
3.ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา	4.40	0.48	มาก
4.ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา	4.39	0.48	มาก
5.ด้านความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม	4.42	0.48	มาก
รวม	4.40	0.47	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.47) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.48) รองลงมา คือ ด้าน

ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.40$, S.D.=0.48) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ($\bar{X} = 4.39$, S.D.=0.46)

ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y _{TTL}
X ₁	.695**	.688**	.667**	.668**	.669**	.677**
X ₂	.738**	.784**	.779**	.763**	.737**	.760**
X ₃	.787**	.798**	.783**	.767**	.786**	.784**
X ₄	.771**	.822**	.769**	.767**	.807**	.787**
X _{TTL}	.748**	.773**	.750**	.741**	.741**	.751**

**มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ($P < 0.01$)

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21(x) ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา (y) โดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .751

ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถาน

ตัวแปรพยากรณ์		คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	Sig
		b	S.E.	β		
ค่าคงที่ (Constant)		.566	.138		4.087	.000
1.ด้านความรู้ความสามารถ (X ₁)		.149	.046	.149	3.244	.001
2.ด้านมนุษยสัมพันธ์ (X ₂)		.301	.051	.321	5.917	.000
3.ด้านบุคลิกภาพ (X ₃)		.149	.046	.149	3.244	.001
R = .866	R ² = .749	Adjust R ² = .747		S.E. _{est} = .226	F = 63.123	

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรทุกตัวร่วมกันพยากรณ์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ร่วมกัน

พยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 77.49 ($R^2 = .749$) ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .226 เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไปสร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Y = 0.566 + 0.301(x_2) + 0.149(x_1) + 0.149(x_3)$$

สมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z} = 0.321(x_2) + 0.149(x_1) + 0.149(x_3)$$

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพ และ ด้านความรู้ความสามารถ ส่วน ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อธิบายได้ว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพ มีความยุติธรรม และรักษาระเบียบวินัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ที่ระบุว่า ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างแห่งคุณธรรม ส่งเสริมให้บุคลากรประพฤติตนอยู่ในกรอบจริยธรรมของสังคม โดยการแสดงออกทางกาย วาจา และจิตใจอย่างเหมาะสม ให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชา และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กรผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานของ (ศรายุทธ เมืองคำ, 2563) ที่พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในยุคประเทศไทย 4.0 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในการพยากรณ์เท่ากับ 0.19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้ 1. ความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม 2. ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา 3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 4. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 5. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (ต่ำที่สุด) อภิปรายได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของผู้เรียน สภาพแวดล้อมที่ดีช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ โดยเฉพาะในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงควรเริ่มจากการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ อรอนงค์ เทียบอุดม (2565) ที่พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารงานในโรงเรียนในระดับสูง ($r = 0.860$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 ($r = .751$) โดยมีความสัมพันธ์ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม บุคลิกภาพ มนุษย์สัมพันธ์ และความรู้ความสามารถ ตามลำดับ ผลวิจัยสะท้อนว่าผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน แก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ บริหารทรัพยากรอย่างเหมาะสม และพัฒนาองค์กรอย่างสมดุล จะส่งผลให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ (สุประวีณ์ ทิพย์โพธิ์ และคณะ, 2563) ที่ชี้ว่าการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยภาวะผู้นำ สมรรถนะครู เครือข่ายความร่วมมือ เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้ปกครอง และวัฒนธรรมองค์การ รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศรายุทธ เมืองคำ, 2563) ที่พบความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 4 ด้าน พบว่า 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระบี่ โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถอธิบายการแปรผันส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 77.49 ($R^2 = .749$) ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .226 เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไปสร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $Y = 0.566 + 0.301(x_2) + 0.149(x_1) + 0.149(x_3)$ สมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระบี่ ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้ $Z = 0.321(x_2) + 0.149(x_1) + 0.149(x_3)$ (ดังแสดงในตาราง 4.16) ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษย์สัมพันธ์และด้านบุคลิกภาพ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระบี่ ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดแนวทางสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้นั้น การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีและไม่ดีของมนุษย์สิ่งแวดล้อมที่ดีก็จะส่งผลให้มนุษย์มีพัฒนาการที่ดีดังนั้นสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในทุกๆด้านของผู้เรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ (สุนทรียา บุญตา และภาริดา ธาราศรีสุทธิ, 2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ได้ร้อยละ 79 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.24

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านความรู้ความสามารถ รายข้อระดับต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น ควรจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.2. ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านความรู้ความสัมพันธ์ รายข้อระดับต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารแสดงความชื่นชมบุคคลอื่นด้วยความจริงใจ ดังนั้น ควรจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรภายในสถานศึกษา

2.2. ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเจตคติของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
- กระทรวงศึกษาธิการ.
- แผนการศึกษาแห่งชาติ. (2560). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579, กระทรวงศึกษาธิการ.
- วงศ์ะลี ยิ่งยืน. (2564). คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย.
- ศรายุทธ เมืองคำ. (2563). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุประวีณ ทิพย์โพธิ์และคณะ. (2563). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วารสารศึกษาศาสตร์สาร. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนทรียา บุญตา และภาวิดา ธาราศรีสุทธ. (2564). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในกลุ่มอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. Journal of Roi Kaensarn Academi.

อรอนงค์ เทียบอุดม. (2565). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ (ออนไลน์, 2567). เรียกใช้เมื่อ 12 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.sesatrgkbi.go.th/site/e-report/>.

Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30 (3): (pp.607 – 610).